

Orijinal Makale / Original Article

Algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi ve nesiller arası hareketlilik
Perceived parental economic background and generational mobility

Özdemir TEKE*^{ORCID}, Burak ÜNVEREN^{ORCID}

Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye
Department of Economics, Yıldız Technical University, Istanbul, Türkiye

MAKALE BİLGİSİ

Makale Hakkında

Geliş tarihi: 11 Aralık 2023
Revizyon tarihi: 24 Ocak 2024
Kabul tarihi: 29 Ocak 2024

Anahtar kelimeler:

Algılan eşitsizlik, algılanan mobilite, nesiller arası hareketlilik.

ARTICLE INFO

Article history

Received: 11 December 2023
Revised: 24 January 2024
Accepted: 29 January 2024

Key words:

Intergenerational mobility, perceived inequality, perceived mobility.

ÖZ

Algılanan adalet ve eşitsizlik üzerine geniş literatürü takip eden bu çalışma, bireylerin yetişkin olduklarında kendi ailelerinin ekonomik geçmişlerini nasıl algıladıklarının altında yatan nedenleri ampirik olarak araştırmaktadır. 1999-2019 yılları arasındaki ABD için Gelir Dinamikleri Panel Çalışması (PSID) anketini kullanarak elde ettiğimiz sonuçlar, algılanan ve gerçek ebeveyn ekonomik geçmişi arasında önemli bir uçurum olduğunu göstermektedir. Yaşlı ve yoksul erkek yetişkinlerin, varlıklı genç kadınlara kıyasla daha iyimser bir ebeveyn ekonomik geçmişi algısına sahip olduğunu ve bunun da daha iyimser bir nesiller arası hareketlilik algısına karşılık geldiğini tespit ettik. Bu mekanizmanın bir sonucu olarak, analizimiz X ve Z kuşağı arasında yaygın olarak bilinen kuşak çatışmasını açıklamaktadır. Bu sonuç aynı zamanda yoksul yetişkinlerin neden medyan seçmen teoremi ve benzer teorik modellerin öngörülerinden daha zayıf bir şekilde yeniden dağıtım politikalarını desteklediğine ilişkin tartışmaya da katkıda bulunmaktadır. Şaşırtıcı bir şekilde, servet ve baba eğitimi, algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi ve bunun gerçek düzeyinden nasıl farklılaştığını açıklamada istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Atf için yazım şekli: Teke Ö, Ünveren B. Algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi ve nesiller arası hareketlilik. Yıldız Sos Bil Ens Der 2023;7:2:84–98.

ABSTRACT

Following the large body of literature on perceived fairness and inequality, this study empirically explores the underlying determinants of how individuals perceive their own family economic background when they become adults. Using the PSID survey between 1999 and 2019 for USA, our results show a significant gap between perceived and actual parental economic background. We find that elderly poor male adults—compared to the affluent young females—have a more optimistic parental economic background perception, which corresponds to a more optimistic perception of generational mobility. As a result of this mechanism, our analysis explains the widely recognized generational conflict between -so called- boomers and generation Z. This result also contributes to the debate regarding why poor adults support redistributive policies weaker than the predictions of the median voter theorem and similar theoretical models. Surprisingly, wealth and education are not statistically significant to explain perceived parental economic background and how it differs from its actual level.

Cite this article as: Teke Ö, Ünveren B. Perceived parental economic background and generational mobility. Yıldız Sos Bil Ens Der 2023;7:2:84–98.

*Sorumlu yazar / Corresponding author

*E-mail adres: oteke@yildiz.edu.tr

Bu makale, birinci yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

1980'lerden bu yana, özellikle ABD başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerde gelir eşitsizliğinde önemli bir artış gözlemlenmiştir (Piketty ve Saez, 2014; Stiglitz, 2012). Bu ampirik olgu, artan eşitsizliğin fırsat eşitliği ile bağdaştırılması zor bir durum olarak algılanması nedeniyle sağlam ve iyi işleyen meritokratik bir toplumun temellerini sarsma potansiyeline sahiptir (Roemer, 2003). Sonuç olarak, gelir dağılımı literatürü, fırsat eşitliğinin tanımlanması, ölçülmesi ve geliştirilmesi konusunda önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Fırsat eşitliğinin yaygın kullanılan bir ölçütü, nesiller arası hareketlilik olarak bilinen, çocukların yetişkinliklerinde elde ettikleri gelir ile ebeveynlerinin geçmişte elde ettiği gelir arasındaki korelasyondur (Corak, 2013). Teorik bir perspektiften bakıldığında, çocukların geliri ile ebeveynlerinin geçmiş gelirleri arasında yüksek bir korelasyonun varlığı, nesiller arası hareketliliğin düşük olduğunu işaret eder. Bu durumda, zengin ailelerde yetişen çocuklar sadece kendi emeklerinin karşılığını değil, aynı zamanda ebeveynlerinin gelir ve servetlerinden de istifade edeceklerdir. Nesiller arası hareketliliğin düşük olduğu durumlarda, fakir ailelerde büyüyen çocukların yetişkinliklerinde ebeveynlerinin geçmiş ekonomik durumlarından etkilenme olasılığı da yüksektir. Ancak bu ampirik gerçeklik, yani nesiller arası hareketliliğin düşük seviyeleri, son zamanlarda tarihsel olarak yüksek seviyelerine ulaşan gelir eşitsizliği ile doğrudan bağlantılı görünmektedir (Brunori vd., 2013). Krueger (2012) gelir eşitsizliği ile nesiller arası hareketlilik arasındaki negatif ilişkiyi "Muhteşem Gatsby Eğrisi" olarak tanımlamıştır. Bu eğriye göre, gelir eşitsizliğinin yüksek olduğu ülkelerde ebeveyn geliri ile çocukların geliri arasında daha güçlü bir ilişki vardır.

Ancak, toplumun gelir eşitsizliğinin ne kadar yüksek bir seviyede olduğunu doğru bir şekilde algılayıp algılayamadığı belirsizdir. Özellikle, bireylerin gerçek gelir ve servet eşitsizliğini sistematik olarak düşük tahmin ettikleri net bir şekilde ortaya konmuştur (Ariely ve Norton, 2011). Aslında, bu çarpıcı sorunsala ışık tutmak için gelir ve servet açısından algılanan eşitsizliğin belirleyicilerini tartışan geniş bir literatür bulunmaktadır (örneğin Cruces ve diğerleri, 2013; Niehues, 2014; Gimpelson ve Treisman, 2015; Brunori, 2017; Bavetta ve diğerleri, 2019; Du ve diğerleri, 2021). Algılanan ve gerçek eşitsizlik arasındaki fark, ekonomi politikası oluşturma açısından çok önemlidir. Seçmenler, yaşamlarını derinden etkileyen ve şekillendiren temel bir ekonomik gerçeği sistematik olarak yanlış algıladıklarında, olası çözümleri de sistematik olarak görmezden gelebilirler (Alesina ve Giuliano, 2009; Alesina, Stantcheva ve Teso, 2017).

Bu nedenle, konunun sosyal, siyasi ve ekonomik öneminden yola çıkarak, algılanan nesiller arası hareketlilikle de doğrudan ilgili olan ancak farklı bir konuya, algılanan ebeveyn ekonomik geçmişine odaklanıyoruz. Algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi, bir bireyin ebeveynlerinin geç-

mişteki maddi durumu veya sosyoekonomik statüsü hakkındaki öznel görüşünü ifade eder. Dolayısıyla, bu durum kişinin ebeveynlerinin gerçek ekonomik geçmişinin nesnel bir ölçüsü olmayıp, daha ziyade bireyin ailesinin geçmişteki ekonomik durumunu algılama biçimidir. Daha sonra detaylandıracağımız üzere, elde edilen veriler gerçek ve algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi seviyeleri arasında önemli bir tutarsızlık olduğunu göstermektedir. Dahası, bu tutarsızlığın ilgi çekici bir düzenliliği vardır. Belirli özelliklere sahip bireyler sistematik olarak aile geçmişlerini gerçekte olduğundan farklı bir şekilde algılamaktadır. Örneğin, gerçekte yoksul ailede büyüyen bireylerin %86'sı geçmiş aile ekonomik durumlarını yoksul olarak algılamamakta, hatta %28'i ailesinin geçmişteki durumunu zengin olarak algılamaktadır. Dolayısıyla, ailelerini geçmişteki ekonomik durumları hakkında sistematik olarak yanlış algılara sahiptirler.

Biz bu yanlış algının nesiller arası hareketliliğe ilişkin daha iyimser bir algı olarak değerlendirilebileceğini savunuyoruz. Özellikle, bu istatistikleri gerçek seviyeler yerine ailenin geçmiş ekonomik durumunun çocukları tarafından nasıl algılandığına göre hesaplırsak, standart nesiller arası hareketlilik ölçümleri önemli bir biçimde daha yüksek nesiller arası hareketlilik seviyelerine karşılık gelecektir. Bu sonucu daha yüksek düzeyde algılanan kuşak hareketliliği olarak yorumluyoruz. Algılanan kuşak hareketliliği ise, bir bireyin, ebeveynlerine kıyasla sosyal veya ekonomik olarak gelir dağılımı dilimlerinde yukarı veya aşağı hareket etme kabiliyetine ilişkin subjektif algısını ifade eder. Ayrıca, bireylerin ailelerinin sosyoekonomik statüsüne göre kendi ilerleme fırsatlarını nasıl algıladıklarını da gösterir.

Verilerimiz, katılımcılara ebeveyn ekonomik geçmişlerini soran ABD için oluşturulan Gelir Dinamikleri Panel Çalışması (PSID) anketinden gelmektedir. Araştırmacılar, zaman içindeki ekonomik değişimlerin incelenmesine olanak tanıyan 1968 yılına kadar uzanan kapsamlı boylamsal verileri nedeniyle nesiller arası hareketlilik çalışmaları için Gelir Dinamikleri Panel Çalışmasını (PSID) kullanmaktadır. Biz de bu çalışmada temsili örnekleme, nesiller arası örtüşen aile yapısı ve çok sayıda ekonomik, demografik değişkenleri içermesi sebebiyle, PSID'yi ABD için ekonomik birikimlerin nesiller arasında nasıl aktarıldığının algısını analiz etmek için kullanmaktayız. İlgili ankette, bireylere sorulan siz küçükken ailenizin maddi durumu nasıldı sorusuna verilen yanıtlar üç değer almaktadır: yoksul, orta gelirli ve zengin. Daha sonra 42537 veri noktası ile 3867 farklı ebeveyn-çocuk çifti için mevcut olan gerçek ebeveyn gelir ve servet seviyelerini buluyoruz. Bu yaklaşım, verinin boylamsal yapısı nedeniyle gerçek ebeveyn ekonomik geçmişi ve bunun çocuklar tarafından yetişkin olduklarında nasıl algılandığına ilişkin verileri toplamamıza ve karşılaştırmamıza olanak sağlamaktadır.

Daha sonra, gerçek ve algılanan ebeveyn ekonomik geçmişleri arasındaki farkın temel nedenini açıklayan mekanizmaları inceledik. Ekonometrik yöntem olarak sıralı lo-

jistik modeli kullandık. Spesifik olarak, çocuk ücreti, çocuk yaşı ve cinsiyetin algılanan ve gerçek ebeveyn ekonomik geçmişleri arasındaki farkı açıklamada istatistiksel olarak anlamlı olduğunu bulduk. Dahası, bir yetişkin fakirse, ailesinin maddi durumunu doğru algılayamaz ve o bireyin ailesini geçmişte orta sınıfa ait olarak hatırlama olasılığı daha yüksektir. Diğer bir deyişle, eğer aileleri geçmişte gerçekten yoksulsa, bu bireyler yoksulluğu daha az hissetmektedir. Bu durum algı açısından daha yüksek bir nesiller arası hareketliliğe karşılık gelmektedir çünkü yoksullar mevcut ekonomik durumları ile ebeveynlerinin geçmişteki ekonomik durumları arasında güçlü bir bağ görmemektedir. Bu açıdan bakıldığında, bulgularımız ekonomik açıdan dezavantajlı bireylerin, nesiller arası adalet ve eşitlik konusunda daha iyimser bakış açılarına sahip olma eğiliminde olduklarından, yeniden dağıtımçı politikaları desteklemeye daha az eğilimli olacaklarını göstermektedir.

Yaşla ilgili olarak ise, yaşlı insanların ebeveynlerinin maddi durumlarını genç insanlara göre daha iyimser algıladıklarını bulduk. Bu, yaşlıların nesiller arası hareketlilik algısını abarttığını gösteren bir sonuçtur. Dolayısıyla, yaşlılar da tıpkı yoksullar gibi daha yüksek fırsat eşitliği algılıyor olabilir. Bu sonuç, X jenerasyonu ve Z Kuşağı arasındaki yeniden dağıtımçı politikalara verilen destek farkını açıklamaktadır. Kabaca konuşmak gerekirse, X kuşağı nesiller arası hareketliliği abartmaktadır. Bu nedenle, gerçek hayata kıyasla daha yüksek fırsat eşitliği olduğuna inanma eğilimindedirler ve yeniden dağıtımçı politikaları desteklememektedirler. Buna karşılık Z kuşağı ise nesiller arası hareketliliği daha doğru algılamaktadır. Böylece daha gerçekçi bir fırsat eşitliği algısı elde etmekte ve yeniden dağıtımçı politikaları desteklemektedirler.

Son olarak, cinsiyet ve anne eğitimi de ailenin geçmiş ekonomik durumu algısında önemli bir rol oynamaktadır. Sonuçlarımız tutarlı bir şekilde kadınların ve yüksek düzeyde anne eğitimine sahip bireylerin aile geçmişlerini daha doğru bir şekilde anlama eğiliminde olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla, bu bireyler nesiller arası hareketlilik konusunda daha düşük seviyede bir algıya sahiptir ve bu nedenle yeniden dağıtımçı ve sol tandanslı politikaları destekleme eğilimindedir. Ancak, babaların ve çocukların eğitiminin algılanan hareketlilik üzerindeki etkisi şaşırtıcı bir şekilde istatistiksel olarak anlamlı değildir.

2. AMPİRİK MOTİVASYON

Çalışmanın ampirik motivasyonu, bireylerin gerçek ve algılanan hareketlilikleri arasındaki farkı ele almak ve ailenin ekonomik geçmişine ilişkin algısal farklılıkları vurgulamaktır. Bireylerin gerçek kuşaklar arası hareketliliği algısal hareketlilikten çok daha kalıcı ve katıdır. Analizimizde, bireylerin algı verilerini elde etmek için Amerika için oluşturulan Gelir Dinamikleri Panel Çalışması (PSID) anketini kullandık. PSID anketindeki her katılımcıya aşağıdaki soruyu sormuştur: “Siz büyürken ebeveynleriniz fakir miydi,

oldukça iyi durumda mıydı, yoksa ne durumdaydı?”. Dolayısıyla, bu soru algılanan ebeveyn ekonomik geçmişinin bir göstergesi olarak kullanılmıştır. PSID bu soruya verilen cevapları 1, 3 ve 5 olarak kategorize etmiştir. Bu soruya verilen 1 yanıtı, bireylerin büyürken ailelerinin ekonomik durumunu “fakir”, 3 yanıtı “orta halli”, 5 yanıtı ise “oldukça iyi” olarak algıladıklarını göstermektedir.

Aşağıda yer alan Tablo 1, algılanan ebeveyn ekonomik geçmişinin gerçek aile ekonomik geçmişine göre kategorize edilmiş bir halini göstermektedir. Bu da bize aile maddi geçmişini tanımlayan üç geniş kategori sunmaktadır: yoksul, orta gelirli ve zengin. Ampirik bir motivasyonun göstergesi olarak bu tablo, algısal ekonomik durum ile gerçek ekonomik durumun karşılaştırılması açısından çarpıcıdır. Dikey ekseninde, PSID verilerine dayalı olarak ebeveyn gelirlerine göre gelir grupları hesaplanmıştır. Ayrıca, her grup için eşikler PSID sorusuna verilen yanıtlara göre kategorize edilmiştir. Örneğin, fiili durumdaki yoksulların oranı, söz konusu soruya “1” yanıtını verenlerin oranı olarak hesaplanmıştır. Yatay ekseninde ise aşağıdaki soruya verilen yanıtların dağılımını görmektediriz: “Siz büyürken ebeveynleriniz yoksul muydu, oldukça iyi durumda mıydı, yoksa ne durumdaydı?”.

Tablo 1, geçmişte ebeveynleri en yoksul olan kişilerin sadece %14’ünün kendilerini büyürken en yoksul olarak algıladıklarını, %58’inin ise durumlarını orta sınıf olarak algıladıklarını göstermektedir. Ancak, çok ilginç bir şekilde, bu kişilerin %28’i, ebeveynleri geçmişte gelir dağılımının en altında yer almasına rağmen, çocukken kendilerini algısal olarak en üstte hissetmektedir.

Yine aynı tabloda ebeveynleri geçmişte en zengin olanları inceleyecek olursak, en zenginlerin sadece %4’ü kendilerini gelir dağılımının en altında olarak algılamaktadır; yoksulların aksine zenginlerin %45’i konumlarını doğru algılamıştır. Öte yandan, bu kişilerin %51’i yoksullara benzer şekilde kendilerini orta sınıf olarak algılamaktadır. Bu sonuçlar, potansiyel olarak farklı kanallar aracılığıyla da olsa, gerçek ve algılanan aile geçmişi arasında büyük bir tutarsızlık olduğunu göstermektedir. Bu basit ampirik gözlemlere dayanarak, algı farklılıklarını açıklayan nedenleri kapsamlı bir şekilde incelemek istiyoruz.

Tablo 1. Gerçek ve Algılanan Ebeveyn Geçmişi

	Algılanan			
	Fakir	Orta	Zengin	
Gerçek				
Fakir	0.14	0.58	0.28	100%
Orta	0.10	0.60	0.30	100%
Zengin	0.04	0.51	0.45	100%

Dikey eksen bireylerin gerçek aile maddi geçmişini göstermektedir. Gerçek maddi durum %33’lük gelir gruplarını göstermek üzere 3 kategoriye ayrılmış ve bireylerin PSID sorusuna verdikleri yanıtı göre kategorize edilmiştir. Yatay eksen ise algılanan aile maddi geçmişidir. Yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

Elimizdeki verilerle, hem gerçek aile ekonomik geçmişine göre hem de algılanan aile ekonomik geçmişine göre nesiller arası hareketliliği gösteren bir geçiş matrisi de oluşturabiliriz. Tabloda da görüldüğü gibi, gerçek hareketlilik algısal hareketlilikten daha kalıcıdır.

Şekil 1'deki sol grafik, bu bağlamda, algılanan aile madde geçmişine göre nesiller arası hareketliliği göstermektedir. Diğer tablodan farklı olarak dikey eksende çocukların gelir durumu, yaşlandıklarında aldıkları ücrete göre hesaplanmış ve bu bireyler her biri %33'lük gelir grubunu temsil eden üç kategoriye ayrılmıştır. Örneğin, aile ekonomik geçmişini "yoksul" olarak algılayan bireylerin %45'i gelecekte "yoksul" yani en düşük gelir grubunda yer alacaktır. Öte yandan bu bireylerin sadece %20'si en yüksek gelir grubuna ulaşmaktadır. Aile ekonomik geçmişini "orta halli" olarak algılayan bireyler de gelecekte benzer bir seyir izlemiştir.

Öte yandan, aile ekonomik geçmişini "zengin" olarak algılayan bireylerin %25'i yetişkinliklerinde "yoksul" yani en düşük gelir grubunda yer alırken, %40'ı en yüksek gelir grubunda yer almaktadır. Bu sonuçlar, nesiller arası hareketliliğin algılar nedeniyle yüksek olabileceğini göstermektedir.

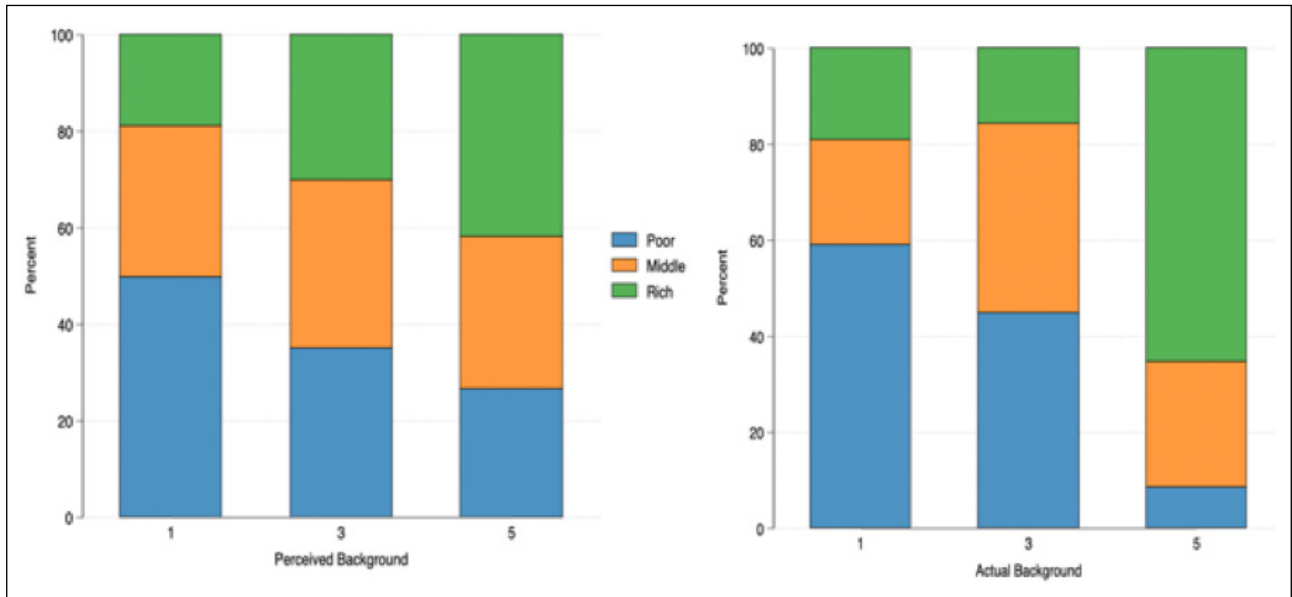
Soldaki grafiğin aksine, sağdaki grafik bireylerin gerçek aile ekonomik geçmişleri ile mevcut ekonomik durumlarını karşılaştırmaktadır. Bu tablo aslında gerçek hareketliliğin kaba bir göstergesidir. Bir önceki tabloda olduğu gibi, dikey eksen PSID'nin 1, 3 ve 5. sorularına ebeveynlerinin geçmiş gelirlerine göre cevap veren bireyler ayrı ayrı gruplandırılmıştır. Yatay eksen ise yukarıdaki sorudaki dağılıma göre bireyler mevcut gelirlerine göre yoksul, orta gelirli ve zengin olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır.

Tabloda göze çarpan ilk şey, algılanan hareketliliğin aksine, kuşaklar arası net bir kalıcılık olduğudur. Örneğin yoksul ailelere sahip bireylerin sadece %20'si yetişkin olduklarında zengin sınıfa girecek bir gelire ulaşmıştır. %60'ı ise aileleri gibi en düşük gelir grubunda yer almaktadır.

Kalıcılık orta sınıf gelir grubunda kendini daha net bir şekilde göstermiştir. Orta sınıf ailelere sahip bireylerin %50'si gelecekte kendilerini de orta sınıf gelir grubunda bulmaktadır. Ancak yine bu bireylerin %17'si zengin sınıfa geçmeyi başarmış, sadece %45'i yoksul sınıfa düşmüştür.

Kalıcılık zengin sınıfta da belirgindir. Geçmişte ailesi zengin olan bireylerin %65'i gelecekte de zengin kalmaktadır. Bu bireylerin sadece %3'ü en düşük gelir grubuna düşmüştür. Tüm bu rakamlar hareketliliğin aslında çok düşük olduğunun ilk ipuçlarıdır ve algısal durum yerine gerçek duruma baktığımızda kuşaklar arası kalıcılık kavramı çok güçlüdür.

Tablolarda da görüleceği üzere algılanan ve gerçek hareketlilik arasında çarpıcı farklar bulunmaktadır. Algılanan hareketliliğin gerçek hareketlilikten daha yüksek bir seviyede olduğu açıktır. Ayrıca, algısal durumda insanlar daha fazla fırsat eşitliği olduğuna inanmaktadır. Gerçek durumda, yoksul aile ekonomik geçmişinden gelenler yetişkinliklerinde büyük ölçüde yoksul kalırken veya zengin aile geçmişinden gelenler yetişkinliklerinde büyük ölçüde zengin kalırken, algılanan durumda bu mekanizma farklı işlemektedir. Ampirik motivasyonla elde ettiğimiz bu ilk sonuçların nedenlerini, kurduğumuz ekonometrik modelleri kullanarak bulmaya çalışacağız.

Şekil 1. Geçiş Grafikleri.

Dikey eksen bireylerin gerçek aile geçmişini göstermektedir. Gerçek durum %33'lük gelir gruplarını göstermek üzere 3 kategoriye ayrılmış ve bireylerin PSID sorusuna verdikleri yanıtı göre kategorize edilmiştir. Yatay eksen ise algılanan aile geçmişidir. Ayrıca, her bir yatay eksen 1'e yuvarlanmıştır. Yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

3. LİTERATÜR

Bu bölümde eşitsizlik ve nesiller arası hareketliliğin nasıl algılandığına dair bir literatür taraması sunulmaktadır. Algılanan eşitsizlikle ilgili literatür geniş olmasına rağmen, algılanan nesiller arası hareketlilik literatürü yeni gelişmekte ve nispeten küçüktür. Bu bölümde, her iki alt bölüm için de, mevcut literatürde eşitsizlik ve hareketlilik algılarını ölçmek için kullanılan ampirik ölçümleri gözden geçirerek başlıyoruz, ardından literatürün eşitsizlik algılarının belirleyicileri konusundaki bakışını değerlendiriyoruz ve son olarak bu bulguların sonuçlarını ele alıyoruz.

3.1 Algılanan Eşitsizlik

Eşitsizlik algısının ölçümü, ekonominin yanı sıra psikoloji alanıyla da ilgilidir. Psikoloji, eşitsizlik algısını ölçmek için küçük ölçekli anketler kullanırken, ekonomi literatürü sıklıkla geniş çaplı anketlere dayanmaktadır (Xu, 2021). Kullanılan farklı metodolojilere rağmen, her iki disiplinden akademisyenler ortak bir arayışı paylaşmaktadır: bireylerin gelir ve servet dağılımına ilişkin eşitsizliği tipik olarak nasıl algıladıklarını ele almak.

Bu bağlamda, Norton ve Ariely (2011) psikoloji literatüründe öncü bir çalışmadır. Yazarlar katılımcılardan, nüfusun her yüzde yirmilik dilimi için sahip olduklarına inandıkları toplam ABD servetinin oranını belirtmelerini istemiş, bulgular algı ile gerçeklik arasında keskin bir zıtlık olduğunu ortaya koymuştur. Gerçek dağılım en üstteki yüzde 20'lik kesimin servetin yüzde 84'üne sahip olduğunu gösterirken, katılımcılar bu kesimin servetin sadece yüzde 59'una sahip olduğunu tahmin etmektedir. Benzer şekilde, katılımcılar en alttaki yüzde 40'lık kesimin payını da olduğundan düşük göstermekte, gerçekte sadece yüzde 0,3 olan bu kesimin sahipliğini yüzde 9 olarak tahmin etmektedir. Açıkça görüldüğü üzere, katılımcılar Amerika Birleşik Devletleri'ndeki servet eşitsizliğini gerçek dağılımın gösterdiğinden çok daha adil olarak algılamaktadır.

Ancak Eriksson ve Simpson (2012), Ariely ve Norton tarafından eşitsizliği ölçmek için kullanılan sorunun bireyler için bilişsel olarak zorlayıcı olduğunu ve bu sorunun katılımcıların eşitsizliği hafife almasına neden olduğunu savunmaktadır. Bunun yerine, ABD'deki en zengin yüzde 20'lik kesimin ortalama servetinin ne olması gerektiğinin sorulmasını önermektedirler. Sonuç olarak, Eriksson ve Simpson Amerikalıların eşitsizliği hafife almadıklarını, aksine mükemmel yakın eşitlikçi tercihlere sahip olduklarını bulmuştur. Chambers ve diğerleri (2014) eşitsizlik algısı açısından Ariely ve Norton'un tersi sonuçlar bulmuştur. Amerikalıların gelir eşitsizliğini büyük ölçüde abarttığını, bunun temel nedeninin de en yüksek gelire sahip olanların gelirlerinin abartılması olduğunu göstermişlerdir.

Daha önce de belirtildiği üzere, ekonomistler yaygın olarak eşitsizlik algısı ve bunun yeniden dağıtım politikası tercihleri üzerindeki etkilerine ilişkin araştırmalar yapmaktadır. Bu alanı incelemek için akademisyenler genellikle

le araştırma kurumları tarafından uygulanan uluslararası anketlerden yararlanır veya kendi özel anketlerini hazırlarlar. Bir sonraki bölümde, bu alandaki ilgili literatürden de kısaca bahsedeceğiz. Bununla birlikte, eşitsizlik algılarının incelenmesi, doğası gereği doğrudan gözlemlenemeyen yapısı nedeniyle dikkate değer metodolojik karmaşıklıklar sunmaktadır. Eşitsizlik algısı üzerine bir çalışma başlatmak, anket araçları aracılığıyla bireyler tarafından ifade edilen bakış açılarını aydınlatmak için analitik bir çerçeve oluşturulmasını gerektirmektedir (Bavetta vd., 2019).

Algıları doğrudan ölçmenin doğal zorluğu göz önüne alındığında, araştırmacılar bireylerin eşitsizliğe ilişkin bakış açılarını değerlendirmek için dolaylı yöntemlere başvurmaktadır. Örneğin, anket soruları kişinin geçmişte babasının kazancıyla olan gelir farklılıklarını araştırabilir veya gelir eşitsizliklerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarabilir. Bu sorular, algılanan eşitsizliğe dair içgörüler sunan birer göstergedir. Bu tür sorulara verilen yanıtlar geleneksel olarak "kötü", "adil", "iyi" gibi tanımlayıcılar içeren veya "kesinlikle katılmıyorum" ile "kesinlikle katılıyorum" arasında bir ölçek kullanan sıralı kategoriler içeren yapılandırılmış bir çerçeveye bağlıdır. Bu yanıtlar doğası gereği öznel bir nitelik taşımakta ve kaçınılmaz olarak bireylerin kişisel özelliklerinden etkilenmektedir. Bu nitelikler yaş, cinsiyet, eğitim gibi demografik faktörlerin yanı sıra gelir ve ikamet yeri gibi sosyoekonomik değişkenleri de kapsamaktadır. Bireylerin eşitsizlik algılarını ölçmeye yönelik en önemli çabalardan biri 1984 yılında kurulan Uluslararası Sosyal Anket Programı'dır (ISSP). ISSP, diğerlerinin yanı sıra aile dinamikleri, sosyoekonomik faktörler, din, çevresel kaygılar, eğitim ve sosyal eşitsizliği kapsayan çeşitli alanlarda kapsamlı araştırmalar yürütmektedir. Bu nedenle, birçok akademisyen bu anketi kullanarak eşitsizlik algısını ölçmeye çalışmıştır. (bkz; Gimpelson ve Triesman, 2018; Choi, 2018; Gimpelson ve Monusova, 2014; Engelhardt ve Wagener, 2018; Verwiebe ve Vegener, 2000; Bavetta ve diğerleri, 2019).

Bu noktada, bireylerin sosyal eşitsizlik algılarının belirgin bir şekilde heterojen olduğunun altını çizmek çok önemlidir. Bu nedenle, bireyler arasında değişen eşitsizlik algılarının belirleyicilere ilişkin literatüre genel bir bakış sunacağız. Algılanan eşitsizliğin çeşitli nedenleri olabilir. Örneğin, yaş, ırk ve cinsiyet gibi demografik faktörler algılanan eşitsizliği doğrudan etkileyebilir. Verwiebe ve Vegener (2000) kadınların gelir dağılımını erkeklerden daha eşitsiz olarak algılama eğiliminde olduğunu bulmuştur. (ayrıca bkz; Verwiebe ve Wegener, 2000; Alesina ve Giuliano, 2009). Cruces ve diğerleri (2013), algılanan eşitsizliğin bir belirleyicisi olarak yaşın önemini vurgulamakta ve yaşlı bireylerin eşitsizliği daha doğru algıladığını savunmaktadır. Ayrıca, aile geçmişi, gelir ve servet gibi sosyoekonomik faktörler de algılanan eşitsizliği etkileyebilmektedir. Konunun doğası gereği, gelir algılanan eşitsizliği doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir. Örneğin, Bavetta ve diğerleri (2019) daha varlıklı ailelerden gelen bireylerin daha düşük

düzeyde eşitsizlik algılama eğiliminde olduğunu belirtmektedir (ayrıca bkz. Du ve diğerleri, 2021; Corneo ve Gruner, 2002; Cruces ve diğerleri, 2013; Benabou ve Ok, 2001). Ayrıca, insanların siyasi görüşleri de algılanan eşitsizliğin belirleyicilerinden biri olabilir (Benabou ve Tirole, 2006; Alesina ve Giuliano, 2009). Dahası, algılanan ekonomik eşitsizlik ideoloji, toplumsal normlar ve bireysel inançlarla iç içe geçmiştir. Özellikle Chambers ve diğerleri (2014) ideolojik yönelimin eşitsizlik algılarını şekillendirmede önemli bir rol oynadığını ileri sürmektedir. Bulguları, liberal eğilimli bireylerin muhafazakâr bireylere kıyasla eşitsizliği daha belirgin olarak algılama eğiliminde olduklarını göstermektedir.

Bireylerin eşitsizlik algılarının neyin belirlediği önemlidir, ancak eşitsizlik algılarının sonuçlarını anlamak da önemlidir. Örneğin, eşitsizlik algılarının en önemli sonucu, bireylerin yeniden dağıtım tercihleri üzerindeki etkisidir. Literatürde eşitsizlik algısının yeniden dağıtım tercihleri için gerçek eşitsizlik düzeyinden daha önemli olduğu vurgulanmıştır (Gimpelson ve Treisman, 2017; Hauser ve Norton, 2017). Ancak, algılanan ve deneyimlenen eşitsizlikler de yeniden dağıtım tercihlerini etkileyebilir. Bu tercihler gelirden de etkilenebilir. Zengin bireyler geçmişte eşitsizlik yaşamış olsalar bile yeniden dağıtım politikaları desteklemeyebilirken, aynı eşitsizliği yaşamış yoksul bireyler yeniden dağıtımını destekleyebilir (Sands, 2017; Sands ve de Kadt, 2019). Ancak, Roth ve Wohlfart (2018). Geçmişte daha yüksek düzeyde eşitsizlik yaşamış bireylerin yeniden dağıtım politikaları daha az desteklediğini savunmaktadır. Algılanan eşitsizliğin yeniden dağıtım politikalarıyla ilişkin görüşler üzerindeki etkisi açık olsa da, yoksulların yeniden dağıtım politikalarını destekleyip desteklemediği hala tartışmalıdır. Daha önce de belirtildiği gibi, insanlar eşitsizliği hafife alabilmektedir (Ariely ve Norton, 2011). Bu durum insanları gelecek hakkında daha iyimser yapar ve kendilerinin ya da çocuklarının daha yüksek gelir gruplarında yer alacağına inanabilirler. Bu mekanizma Benabou ve Ok (2001) tarafından geliştirilen Yukarıya Doğru Hareketlilik Beklentisi (POUM) hipotezini anımsatmaktadır. Bununla birlikte, algılanan eşitsizliğin, gerçek eşitsizlikten daha baskın olan bazı psikolojik etkileri de olabilir (Choi, 2019; Evans ve Kelley, 2018.) Örneğin, algılanan eşitsizlik arttıkça, eşitsizliğe karşı tolerans azalmaktadır (García-Castro ve diğerleri, 2020).

3.2 Algılanan Hareketlilik

Algılanan hareketlilik, bir bireyin, ebeveynlerine kıyasla gelir dağılımı açısından ekonomik merdivenden yukarı veya aşağı basamaklara doğru hareket etmesine ilişkin öznel algısını ifade eder. Algılanan hareketlilikle ilgili bariz bir zorluk ise bunun ölçülmesidir. Bildiğimiz kadarıyla, algılanan veya öznel hareketliliği ölçmenin tek yolu anketlerdir. Bu durum, genellikle bireylerin ebeveynlerinin sosyal ve ekonomik geçmişleri ile kendilerinin gelir, sağlık veya eğitim gibi mevcut kazançları arasındaki ilişkiyle ölçülen nesnel kuşaklar arası hareketlilikle tezat oluşturmaktadır

(Segura, 1989). Uluslararası Sosyal Anket Programı (ISSP), bireylerin eşitsizlik algılarını ölçen çalışmalara benzer şekilde, algılanan hareketliliği değerlendirmek için önemli bir ankettir (Bar-Haim, 2018). Bu tür anketlerde, katılımcılara ebeveynlerine kıyasla gelirlerinin, mesleklerinin, sağlıklarının vb. nasıl değiştiği veya bu değişimin nasıl algılandığı sorulmaktadır. Bu ankete ek olarak, 2010 yılında Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından Avrupa'daki bireylerin algılarını değerlendirmek için Geçiş Sürecinde Yaşam Anketi (LITS) kullanılmıştır (Gugushvili, 2019). LITS benzer şekilde katılımcılara kendilerini ebeveynleriyle kıyaslayan ve genellikle Likert ölçeği kullanan sorular sormaktadır. Örneğin, "Babama kıyasla daha iyi bir hayatım var" sorusu algılanan hareketliliği ölçmeye çalışmaktadır. Dünya Değerler Anketi (WVS) algılanan hareketliliği ölçmek için kullanılan bir başka ankettir. Bu ankette katılımcılara sosyal sınıfları ve gelir dağılımındaki algılanan sıralamaları sorulmaktadır.

Algılanan eşitsizlikte olduğu gibi, algılanan hareketlilik de çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Bireylerin kuşaklararası hareketliliğe ilişkin görüşlerini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler kişinin yaşına, deneyimlerine, eğitim düzeyine, kültürel geçmişine, gelirene ve sosyal çevresine bağlı olarak değişebilmektedir (Bavetta, Li Donni ve Marino, 2019). Ayrıca, gerçek nesiller arası hareketlilik ve gelir eşitsizliği de algılanan hareketliliğin belirleyicileri arasındadır. Peng (2021), Hong Kong Yoksulluğunun Azaltılması Panel Anketi'ni (HKPSPA) kullanarak, nesnel olarak daha yüksek gelir gruplarına geçen bireylerin, gerçek finansal kısıtlamalara rağmen kendilerini daha az yoksul olarak algılama eğiliminde olduğunu göstermektedir. Tersine, daha düşük gelir katmanlarına doğru hareket edenler, nesnel olarak yoksul olmasalar bile ekonomik olarak yoksul hissetme eğilimindedirler. Bar-Haim (2021), gelir eşitsizliği ve nesiller arası öznel hareketlilik arasındaki etkileşimi incelediği çalışmasında, gelir eşitsizliğinin artan aşağı yönlü hareketlilik algısına katkıda bulunduğunu belirtmiştir.

Algılanan hareketlilik, çeşitli siyasi ve ekonomik tutumlar üzerinde nesnel hareketlilikten daha etkili olabilir (Gugushvili, 2016; Turner, 1992). Dahası, nesiller arası hareketlilik algıları ile nesnel hareketlilik deneyimleri arasındaki tutarsızlıklar, bireylerin kendi ekonomik ve siyasi tercihleri üzerinde de etkili olabilir. Algılanan hareketliliğin doğrudan etkilediği konulardan biri, bireylerin yeniden dağıtım tercihleri ve sosyal refah programlarına verdikleri desteklerdir. Gugushvili (2018), özellikle alt gelir gruplarına doğru hareket ettiklerini algılayan bireylerin, yoksulları hedef alan refah girişimlerini eğitim veya sağlık hizmetleri için ayrılan ödeneklere tercih ettiklerinin altını çizmektedir. Gugushvili'nin çalışması, algılanan nesiller arası hareketlilik ile refah devleti arasındaki bağlantıyı incelerken, algılanan ve gerçekleşen nesiller arası hareketlilik arasındaki farkın altında yatan belirleyicileri araştırmayı ihmal etmektedir. Davidai ve Gilovich (2015) de yukarı doğru ekonomik hareketliliğin

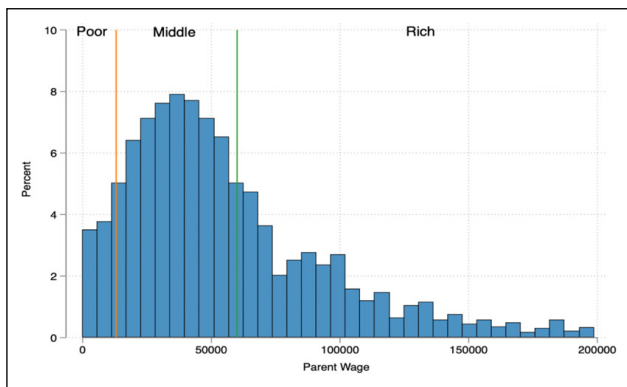
aşağı doğru hareketlilikle ilgili inançlardan farklı olduğunun altını çizmektedir. Güçlü bir yukarı doğru hareketlilik algısı, bireylerin ekonomik eşitsizliğe karşı tepkilerini azaltmaktadır. Benzer şekilde, iyimser hareketlilik algılarına sahip olmak, ekonomik adaletle ilgili endişeleri, ekonomik eşitsizliği hafife almaktan daha fazla azaltmaktadır (Heiserman vd.,2020).

Özetle, algılanan kuşaklararası hareketliliğe ilişkin literatür, bireylerin çeşitli sosyoekonomik boyutlara ilişkin görüşlerini şekillendirmede algıların önemini altını çizmektedir. Kayda değer içgörüler ortaya çıkmış olsa da, algılanan kuşaklararası hareketliliğin hem belirleyicilerini hem de çeşitli sonuçlarını ele alan daha kapsamlı araştırmalara ihtiyaç vardır.

4. VERİLER VE TANIMLAYICI İSTATİSTİKLER

Bu bölümde, çalışmada kullanılan veriler ve tanımlayıcı istatistikler tanıtılacaktır. Veriler, 1968 yılında başlayan ve örneklemini ABD’de 5000 ailede 18000’den fazla bireyden oluşan PSID anketinden gelmektedir. PSID anketinde istihdam, gelir, servet, sağlık, harcamalar vb. gibi birçok farklı kategoride bireysel ve aile düzeyinde veri bulunmaktadır. Bu veri setinden faydalanmak için öncelikle veri setindeki tüm çocuk-ebeveyn çiftlerini eşleştirdik. Bunu yapmak için PSID, Aile Tanımlama Haritalama Sistemi aracını (FIMS) içermektedir. FIMS, ailelerin kimlik değişkenlerini içeren özelleştirilmiş harita dosyaları oluşturmaktadır. FIMS harita dosyasını kullanarak her bir bireyi, söz konusu birey henüz çocukken (yani henüz çalışma hayatına katılmamışken) babasının/annesinin geliriyle eşleştirdik.

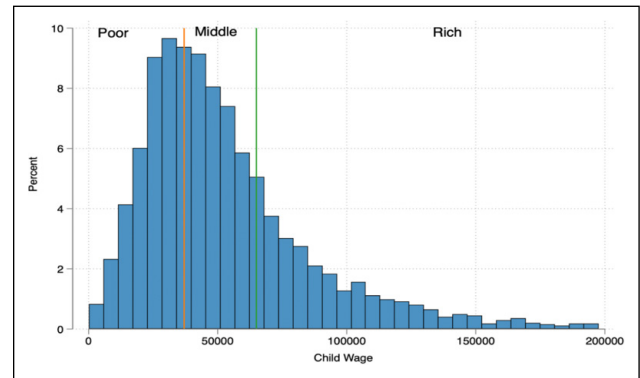
Şekil 2 ebeveyn gelirinin histogram dağılımıdır. Zaman aralığı 1999 ile 2018 arasındadır. Ayrıca tüm gelir rakamları 2018 baz yılı alınarak değerlendirilmiştir. Yukarıdaki histogramda görülebileceği gibi ebeveyn geliri genel olarak 40 bin dolar civarında dalgalanmakta ve sonunda 150 bin doları aşmaktadır. Bu dağılıma göre ebeveyn geliri 15 bin doların altında olanlar yoksul, 15 bin dolar ile 55 bin dolar arasında olanlar orta sınıf, 55 bin doların üzerinde olanlar ise zengin olarak değerlendirilmiştir.

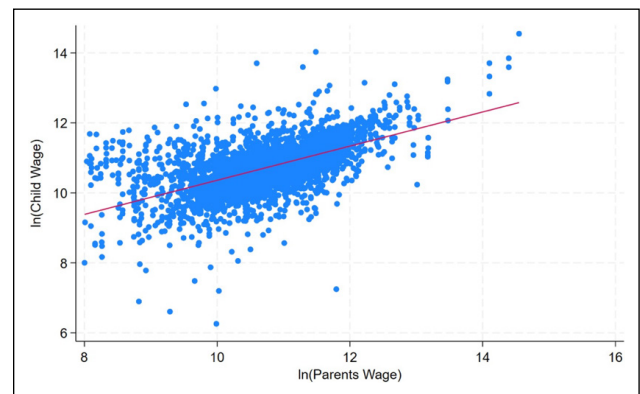
Şekil 2. PSID anketinde ebeveyn gelirinin histogramı.

Şekil 3 ise çocuk gelirinin histogram dağılımıdır. Zaman aralığı 1999 ile 2018 arasındadır. Ayrıca tüm gelir rakamları 2018 yılı baz alınarak değerlendirilmiştir. Yukarıdaki histogramda da görebileceğiniz gibi çocuk geliri genel olarak 45 bin dolar civarında dalgalanmakta ve yine sonunda 150 bin doları aşmaktadır Gerçekte de ABD’de 2019’da ortalama yıllık ücret 41 bin dolar civarındaydı ve ortanca yıllık ücret 34 bin dolar civarındaydı.

Çocuklar ve ebeveyn geliri arasındaki korelasyonu görsel olarak görmek için, bu değişkenlerin doğal logaritmaları alındıktan sonra dağılım diyagramını çiziyoruz, bu da eğimin şeklindeki esnekliğe karşılık geldiğini gösteriyor Eğilim çizgisinin eğimi, herhangi bir ek kontrol değişkeni olmaksızın nesiller arası gelir esnekliğinin bir tahminidir ve yaklaşık 0.34’tür. Şekil 4’te açıkça görülmektedir ki ebeveyn maaşı arttıkça çocuk maaşı da artmaktadır. Benzer şekilde, bu değeri tam olarak 0,34 bulan çalışmalar olduğu gibi bu değere yakın bulan çalışmalar da mevcuttur. (Chetty ve diğerleri, 2014; Zimmerman, 1992; Solon, 1992). Ancak Solon, nesiller arası hareketlilik üzerine yapılan ilk çalışmaların nesiller arası gelir esnekliğinin 0,2 civarında bulunduğunu belirtmektedir. Ebeveyn geliri tek bir yıl için kullanıldığından bu değerler aşağıya doğru yanlıdır. Daha sonraki çalışmalarda ebeveyn geliri çok yıllı ortalama olarak kullanılmaya başlandıkça nesiller arası gelir esnekliğinin değeri

Şekil 3. PSID anketindeki çocuk gelirinin histogramı.

Şekil 4. Ebeveyn yaşı ile çocuk ücreti arasındaki dağılım diyagramı.

0,5 civarında bulunmaya başlanmıştır (Mazumder, 2016; Mitnik vd.,2014; Chau; 2012, Jantti vd., 2006).

Tablo 2, ampirik analizimizde kullandığımız bazı değişkenler için tanımlayıcı istatistikleri göstermektedir. Sağlık değişkeni ile başlarsak, bu istatistikler 1984 yılından itibaren PSID’de toplanmaktadır. Buna “Sağlık Durumu” adı verilmektedir. Katılımcılara aşağıdaki soru sorulmaktadır: “Genel olarak sağlığınızın mükemmel, çok iyi, iyi, orta veya kötü olduğunu söyleyebilir misiniz?”. Bu kategorik bir değişkendir. Aralık 1 ile 5 arasındadır ve daha yüksek sayılar daha düşük sağlık durumunu göstermektedir.

Geçmişte ailesi yoksul olan bireylerin ortalama sağlık durumu 2,65 iken, bu rakam zenginler için 2,09’a düşmektedir. Yani ebeveyn geliri arttıkça ortalama sağlık durumu kötüleşiyor. Hem ebeveyn maaşı hem de çocuk maaşı gelir gruplarına göre artan bir eğilim izlemektedir. Ortalama ebeveyn maaşı yoksul aileler için 16,6 bin \$, orta sınıf için 37,1 bin \$ ve zenginler için 120 bin \$’dir. Bireylerin ortalama maaşı ise yoksul ailelere sahip olanlarda 39,4 bin \$ iken, zengin ailelere sahip olanlarda 86,5 bin \$’dir.

Yoksul aile geçmişine sahip bireylerin yıllık çalışma saatleri beklendiği gibi daha düşüktür. Bu rakam yılda 1500 saat civarındadır. Ancak geçmişte zengin ailelere sahip olanların yıllık ortalama çalışma saatleri 2100 saati aşmaktadır. Benzer bir eğilim tüketim değişkeninde de mevcuttur. Klasik olarak yoksullar daha az, zenginler ise daha fazla tüketmektedir. Yoksul aile geçmişine sahip bireyler yılda ortalama 32 bin harcarken, zengin aile geçmişine sahip bireyler yılda ortalama 54 bin harcamaktadır.

Eğitim değişkeni de anne eğitimi, baba eğitimi ve çocuğun kendi eğitimi için benzer bir eğilim sergilemektedir. Ancak, bireylerin aldıkları ortalama eğitim yılları çok az farklılık göstermektedir.

Algılanan ebeveyn ekonomik geçmişine göre de PSID’den elde edilen verilerle modelde kullanılacak değişkenler için de bir özet istatistik tablosu hazırladık (Tablo 3). Sağlık durumu değişkenini ele alacak olursak, geçmişte aile

Tablo 2. Gerçek Ebeveyn Ekonomik Geçmişine göre çocuk değişkenlerinin ortalamaları

Gerçek Durum	Fakir	Orta	Zengin
Sağlık Durumu	2.65	2.4	2.09
Ebeveyn Maaşı	16.6k	37.1k	120k
Çocuk Maaşı	39.4k	42.9k	86.5k
Çalışma Saati	1541	1889	2111
Tüketim	32k	37.1k	54.3k
Çocuk Eğitimi	10.4	10.7	10.85
Baba Eğitimi	10.6	11.05	11.7
Anne Eğitimi	10.4	12.2	13.8
Çocuk Serveti	110k	123k	389k

Yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

Tablo 3. Algılanan Ebeveyn Ekonomik Geçmişine göre çocuk değişkenlerinin ortalamaları

Gerçek Durum	Fakir	Orta	Zengin
Sağlık Durumu	2.55	2.36	2.19
Ebeveyn Maaşı	39.6k	56.4k	81.5k
Çocuk Maaşı	41.3k	53.5k	68.9k
Çalışma Saati	1821	1922	1990
Tüketim	36.5k	41.6k	46.1k
Çocuk Eğitimi	10.2	10.45	10.76
Baba Eğitimi	10.1	11.2	11.75
Anne Eğitimi	9.8	11.6	13.4
Çocuk Serveti	90.4k	171k	299.5k

Yazarlar tarafından hesaplanmıştır.

durumunu fakir olarak algılayan bireylerin ortalama sağlık durumu 2,55 iken, bu rakam aile geçmişini zengin olarak algılayan bireyler için 2,19’a düşmektedir.

Hem ebeveyn maaşı hem de çocuk maaşı gelir gruplarına göre artan bir eğilim izlemektedir. Aile geçmişini yoksul olarak algılayan bireylerin ortalama ebeveyn maaşı 39,6 bin \$, orta sınıf bireylerin 56,4 bin \$, zengin bireylerin ise 81,5 bin \$’dir. Ailesini yoksul olarak algılayan bireylerin ortalama maaşı 41,3 bin \$ iken, ailesini zengin olarak algılayan bireylerin ortalama maaşı 81,5 bin \$’dir.

Gerçek ebeveyn ekonomik geçmişine dayalı tablonun aksine, algılanan ebeveyn geçmişine göre yıllık çalışma saatleri her 3 grupta da birbirine yakındır. Aile ekonomik geçmişini yoksul olarak algılayanların yıllık ortalama çalışma saati 1800 saatin üzerindedir. Aile geçmişini yoksul olarak algılayan bireylerde ise bu rakam yıllık ortalama 2000 saate yaklaşmaktadır. Benzer bir eğilim tüketim değişkeninde de mevcuttur. Aile ekonomik geçmişini yoksul olarak algılayan bireyler yılda ortalama 36,5 bin harcama yaparken, aile geçmişini zengin olarak algılayan bireyler yılda ortalama 46 bin harcama yapıyor.

5. EKONOMETRİK METODOLOJİ

Amacımız, gözlemlenebilir bireysel demografik ve sosyoekonomik özelliklerin algılanan ebeveyn ekonomik geçmişini nasıl etkilediğini incelemek ve bu sonuçları algılanan nesiller arası hareketlilik tartışmalarıyla ilişkilendirmektir. PSID’nin “Siz büyürken ebeveynleriniz yoksul muydu, oldukça iyi durumda mıydı, yoksa ne durumdaydı?” sorusu bağımlı değişkenimizdir. Bu soru, algılanan ebeveyn ekonomik geçmişinin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. PSID bu soruya verilen yanıtları 1, 3 ve 5 olarak sıralı bir yapıda kategorize etmiştir. Bu soruya verilen 1 yanıtı bireylerin büyürken ailelerinin ekonomik durumunu “fakir”, 3 yanıtı “orta”, 5 yanıtı ise “oldukça iyi” olarak algıladıklarını göstermektedir.

Bu tür verilerde Sıradan En Küçük Kareler (OLS) modelini kullanmak bazı nedenlerden dolayı çok uygun değildir. Bağımsız değişkenimiz kategorik bir değişkendir. Bu durumda Sıralı Lojistik Regresyon kullanılabilir. Sıralı Lojistik Regresyon, bağımlı değişkenin-kategorinin sıralı olduğu lojistik regresyonun bir alt türüdür. Bağımlı değişkenin ikiden fazla kategoride anlamlı bir sıralamaya sahip olduğu durumlarda kullanılır.

Bağımlı değişkenimiz anlamlı bir sıraya ve 3 kategoriye sahiptir. Dolayısıyla, sıralı lojistik modelini kullanabiliriz. Sıralı lojistik modellerinde gizli değişken yaklaşımı kullanılır. Bağımlı lojistik modellerinin temel varsayımı paralel regresyon varsayımdır. Bu modellerde bağımlı değişken, seçeneklerin kümülatif olasılıklarına dayanır ve farklı seçenekler için regresyon fonksiyonlarının lojistik ölçeğine paralel olduğu varsayılır. Bu varsayımı test etmek için Brant (1990) tarafından önerilen Brant Testi kullanılmaktadır. Brant testi, bağımsız değişkenler ile ordinal bağımlı değişken arasındaki ilişkinin bağımlı değişkenin tüm seviyelerinde aynı olduğu varsayımını test etmek için kullanılır. Bu varsayım karşılanmazsa, sıralı lojistik modellerinin sonuçları kullanılamaz. Bu durumda alternatif modeller kullanılmalıdır. Bağımlı değişkeni sıralı yapıda olan bir modele sırasız yapıya uygun bir model uygulanırsa tahmin sonuçlarında etkinlik kaybı yaşanabilir. Ancak bağımlı değişkeni sıralı olmayan bir modele sıralı yapıdaki modeller uygulanırsa tahmin sonuçları yanlış olacaktır (Amemiya,1985).

Tablo 4'te sıralı lojistik tahmini yapıldıktan sonra test uygulanmış ve sonuçlar p-değerleri şeklinde sunulmuştur. Küçük bir p-değeri (tipik olarak 0,05'ten küçük) paralellik sıfır hipotezini reddetmek için kanıt olduğunu gösterir ve bağımsız değişkenler ile bağımlı değişken arasındaki ilişkinin bağımlı değişkenin tüm seviyelerinde aynı olmadığını gösterir. Eğer durum buysa, alternatif model özelliklerini dikkate almak gerekebilir. Örneğin, genelleştirilmiş sıralı lojistik modeli, paralel regresyon varsayımları gerektirmeyen bir tür sıralı lojistik modelidir (Williams, 2006a). Bu model bağımlı değişkenin sıralı yapısını dikkate alır. Ayrıca, bu model orantılı oran varsayımını sınırlamaz (Williams, 2006b). Dolayısıyla, bu model sıralı lojistik modeline alternatif bir model olarak kullanılabilir.

Sıralı lojistik modelinde bağımlı değişkenin 0,1,2,...,m değerlerini aldığı varsayalım. Sıralı lojistik modeli, bağımlı değişkenin ikiye bölünebildiği k-1 noktanın her biri

için bir dizi katsayı ve bir sabit öngörür. Bir m alternatifli sıralı model şu şekilde tanımlanır:

$$y_i = j \text{ if } a_{j-1} < y_i^* \leq a_j$$

Daha sonra,

$$\Pr[y_i = j] = \Pr[a_{j-1} < y_i^* \leq a_j]$$

$$= \Pr[a_{j-1} < x_i' \beta + u_i \leq a_j]$$

$$= \Pr[a_{j-1} - x_i' \beta < u_i \leq a_j - x_i' \beta]$$

$$= F(a_j - x_i' \beta) - F(a_{j-1} - x_i' \beta)$$

$$\Pr[y_i = j] = f(x_i' \beta + u_i)$$

Burada F , u 'nun kümülatif dağılım fonksiyonudur. β 'nin regresyon parametrelerinin işareti, y_i^* gizli değişkeninin regresör ile artıp artmadığını belirlediği şekilde yorumlanır. Dolayısıyla, bu çalışmada, $i=1,2,\dots,N$ her hane için bağımlı değişken $j=1,3,5$ için üç farklı sonuç vardır. X 'in açıklayıcı değişkenlerine bağlı olarak i hanesi için j sonucunun olasılığını gösteren fonksiyon formu şöyledir:

$$p_{ij} = \Pr[y_i = j] = F_j(X_i, \theta)$$

Biz de bu bilgilerin ışığında modelimizi aşağıdaki gibi kurguladık:

$X_i = (\text{ebeveyn maaşı}_i, \text{çocuk maaşı}_i, \text{çocuk sağlığı}_i, \text{çocuk yaşı}_i, \text{çocuk çalışma saati}_i, \text{çocuk tüketimi}_i, \text{çocuk eğitimi}_i, \text{anne eğitimi}_i, \text{baba eğitimi}_i, \text{kadın}_i, \text{siyah}_i)$

Bağımlı değişkenimiz olan X_i bu bölümün girişinde de belirtildiği gibi 1,3 ve 5 değerlerini almaktadır ve çocukların ebeveynlerinin geçmişteki gelirinin algısını gösteren sıralı bir yapıya sahiptir. Ebeveyn ücreti ve çocuk ücreti doğal logaritma cinsindedir. Bu bize logaritmik ölçekte büyüklüğe göre bir değer verir ve birimsiz tahmin sağlamak gibi bazı arzu edilen istatistiksel özelliklere sahiptir. Her iki değişken de 2019 ABD doları cinsinden reeldir. Çocuk sağlığı da kategorik bir değişkendir ve 1 ile 5 arasında değerler almaktadır. Sayı arttıkça sağlık durumu azalacaktır. Çocuk yaşı demografik değişkenlerden biridir. 18 ile 80 arasında değerler alır. Bu değer 18'den başlar, çünkü bireylerin genellikle para kazanmaya başladıkları yaş 18'dir. Çocuk tüketimi 6 değişkenin toplanmasıyla oluşturulur. Bunlar yıllık gıda, barınma, ulaşım, eğitim, sağlık ve çocuk bakımı harcamalarıdır. Çocuk çalışma saatleri, yıllık çalışma saatlerinin toplamıdır. Çocuk eğitimi, çocuğun tamamladığı toplam eğitim yılı sayısını temsil etmektedir.

Kadın, birey kadınsa 1, değilse 0 değerini alan bir kukla değişkendir. Anne eğitimi ve baba eğitimi, anne ve babanın tamamladığı toplam eğitim yılını göstermektedir. Siyah, bireyin siyah olması durumunda değeri 1, aksi takdirde 0 olan bir kukla değişkendir.

Sıralı lojistik modelindeki marjinal etkiler, bağımsız değişkendeki bir değişiklik göz önüne alındığında belirli bir sonuç kategorisinin olasılığındaki değişikliği tahmin etmek için kullanılır. Bu, bağımsız değişkenlerdeki değişikliklerin farklı sonuç kategorilerinin olasılığı üzerindeki etkisini görmenizi sağladığından, sıralı lojistik modelinin sonuçlarını yorumlamak için yararlı olabilir. Dolayısıyla biz de direkt olarak modelin marjinal etkilerinin çıktılarını yorumlayacağız.

Tablo 4. Paralel Regresyon Varsayımının Testi

	Chi2	df	P>Chi2
Wolfe Gould	16.5	9	0.057
Brant	14.48	9	0.106
Likelihood Ratio	16.76	9	0.053
Wald	17.35	9	0.043

Sonuçlar, diğer her şey eşit olduğunda, kadınların, siyahların, daha az eğitilmiş annelere, daha düşük sağlık durumuna ve daha düşük ebeveyn ücret ve servetine sahip bireylerin daha düşük düzeyde ebeveyn serveti bildirme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Ancak, gözlemlenen işaret ve istatistiksel anlamlılığın ötesinde, bu farklılıkların büyüklüğünü ve önemini doğru bir şekilde ölçmek zor olmaya devam etmektedir. Örneğin, daha düşük ücret veya ebeveyn maaşına sahip bireyler geçmişteki ekonomik durumlarını nispeten daha kötü olarak algılayabilir, ancak zaman içinde ücretleri arttıkça geçmişteki ekonomik durumlarını nispeten daha iyi olarak hatırlayabilirler.

Başka bir deyişle, bir bireyin maaşı ilerleyen yıllarda arttıkça, daha yüksek bir kategori ile yanıt verme olasılığında önemli bir artış olmakta, bu da geçmişteki aile ekonomik durumlarını 'kötü' yerine 'iyi' olarak tanımlama tercihinin işaret etmektedir. Tersine, bireyler sağlık durumlarında iyileşmeler yaşadıkça ve anne eğitim seviyeleri arttıkça, ailelerinin ekonomik durumlarını daha iyi hatırlamaktadırlar. Ancak, kadın veya siyah olmak, diğer değişkenlerin etkilerinden farklı olarak, ailenin geçmişteki ekonomik durumuna ilişkin algılar üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Kadın veya siyah bireyler, erkek veya beyaz meslektaşlarına kıyasla ailelerinin geçmişteki ekonomik durumunu daha kötü olarak algılama eğilimindedir.

6. TARTIŞMA

Şimdiye kadar algılanan ebeveyn geçmişinin belirli sosyoekonomik ve demografik değişkenlerden nasıl etkilendiğine odaklandık. Bu bölümde, bu sonuçları tartışacak ve çıkarımlarına değineceğiz. Bulgularımıza göre, i) mevcut çocuk ücreti, ii) yaş ve iii) cinsiyet algılanan ebeveyn geçmişini önemli ölçüde etkilemektedir. Özellikle, anali-

zimiz yaşlı ve yoksul bir erkek olmanın ebeveyn geçmişini yanlış algılama olasılığını önemli ölçüde artırdığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, Gimpelson ve Treisman (2018) ile uyumlu olarak, bu yanlış algılamanın sistematik olduğunu ve genellikle ailelerini orta gelirli bir statüye sahipmiş gibi algılamalarına neden olduğunu buluyoruz (Tablo 5).

Bu bireyler gerçekten de orta gelirli hanelerde yetişmiş olsalardı, bu durum kuşaklar arası gelir esnekliğinin daha düşük olmasıyla sonuçlanacak ve dolayısıyla daha yüksek bir fırsat eşitliği derecesine işaret edecekti (Engelhardt ve Wagener, 2014). Dolayısıyla, bu bulguyu yoksul erkekler arasında nesiller arası hareketliliğe ilişkin iyimser bir yanlış algı olarak yorumluyoruz. Ancak ampirik literatür, iyimser hareketlilik algılarının yeniden dağıtımçı politikalara daha zayıf destek verilmesine neden olduğunu vurgulamaktadır (bkz. Alesina, Stantcheva ve Teso, 2017; Bublitz 2022; Alesina, 2005).

Sonuç olarak bulgularımız, yoksul erkeklerin nesiller arası adalet ve eşitlik konusundaki daha iyimser görüşleri nedeniyle, standart teorik siyasi tercih modellerine kıyasla yeniden dağıtımçı politikaları destekleme olasılıklarının daha düşük olacağını öngörmektedir. Gerçekten de ampirik literatür genel olarak bu öngörüye desteklemektedir. Örneğin, yoksulların neden güçlü yeniden dağıtımçı politikalar öneren siyasi partilere oy verme eğiliminde olmadıklarına dair geniş bir literatür bulunmaktadır. (bkz; Roy ve Hager, 2021; Benabou ve Ok, 2001; Cruces, Perez-Truglia ve Tetaz, 2013; Holland, A. C, 2018; Karadja, Mollerstrom ve David Seim, 2017; Corneo ve Gruner, 2000).

Ayrıca, diğer faktörler kontrol edildiğinde, bireylerin kendi yaşları arttıkça ebeveynlerinin ekonomik statüsünü orta sınıf olarak değerlendirmelerinin daha olası olduğunu buluyoruz. Aynı zamanda, bireyler yaşlandıkça, aile geçmişlerine ilişkin algıları gerçeklerden önemli ölçüde

Table 5. Marjinal Etkiler

Değişkenler	Fakir dy/dx	Orta dy/dx	Zengin dy/dx
Çocuk sağlığı	.02*** (.003)	.053*** (.009)	-.07*** (.012)
Çocuk yaşı	.003*** (.0003)	.008*** (.001)	-.001*** (.001)
Çocuk çalışma saati	.01 (.006)	.023 (.017)	-.033 (.023)
Ebeveyn maaşı	-.014*** (0.002)	-.033*** (0.06)	.046*** (0.009)
Çocuk maaşı	-.022 (.005)	-.056*** (.079)	.079*** (.019)
Tüketim	.003 (.006)	.009*** (.014)	-.014 (.021)
Çocuk serveti	-.002*** (.001)	-.007*** (.004)	.01*** (.006)
Kadın	-.022 (.005)	-.056*** (.014)	.079*** (.02)
Siyah	.010 (0.005)	0.026 (0.012)	-.037 (0.017)
Anne eğitimi	-.006*** (.007)	-.004*** (.012)	.0009*** (.001)
Baba eğitimi	-.006 (.006)	-.004 (.007)	.001 (.009)
Çocuk eğitimi	-.0001 (.005)	-.001 (.001)	.002 (.002)
N, Prob>chi2	3483, 0.0000	R2	0.15

sapmaktadır. Dolayısıyla, yaşlı bireylerin nesiller arası hareketliliği abartabileceğini ve ekonomik olarak dezavantajlı bireylere benzer şekilde daha yüksek düzeyde bir fırsat eşitliği algılayabileceğini öngörüyoruz. Sonuç olarak bu öngörü, “kuşak çatışması” olarak adlandırılan X kuşağı ile Z kuşağı arasındaki yeniden dağıtım politikalarına destek farkını açıklamaya yardımcı olmaktadır. Sonuçlarımıza göre, X kuşağı aşırı hareketlilik ve fırsat eşitliğine olan inançları nedeniyle bu tür politikaları daha az destekleyecektir. Buna karşılık, kuşaklar arası hareketlilik konusunda daha doğru bir algıya sahip olan Z kuşağı, fırsat eşitliği inancını paylaşmayacak ve dolayısıyla yeniden dağıtım politikalarına daha fazla destek verecektir. Yeniden dağıtım politikalarına daha düşük düzeyde destek de yaşın etkisi de literatürde vurgulanmıştır. (Pfeifer, 2009; Van Oorschot ve Meuleman, 2012; Wong, Wan ve Law, 2009). Gugushvili (2018) de yaşın, özellikle eğitim için ekstra yeniden dağıtım harcaması tercihleri ile negatif bağlantısı olduğunu, ancak etkinin eğrisel olduğunu bulmuştur.

Buna karşılık, yüksek gelirli genç kadınlar ebeveynlerinin geçmişlerini daha doğru hatırlama eğilimi göstermektedir. Bu düşük yanlış algılama seviyesi, diğer sanayileşmiş ekonomilere kıyasla Amerika Birleşik Devletleri’nde gözlemlenen nispeten daha düşük fırsat eşitliği ve nesiller arası hareketlilik seviyeleri ile uyumludur. Bu bulgu, ekonomik açıdan dezavantajlı erkeklerin aksine, varlıklı kadınların nesiller arası hareketliliğe ilişkin daha doğru algılara sahip olabileceğini düşündürmektedir. Bu bulgular, yüksek gelirli genç kadınların neden sol eğilimli ideolojilere daha fazla yöneldiklerine ve yeniden dağıtım politikaları savunduklarına ışık tutmaktadır. Dolayısıyla, literatürdeki birçok çalışmanın da işaret ettiği gibi, kadınlar ısrarla daha eşitlikçi bir yeniden dağıtım tercih etmektedir (Alesina ve Giuliano, 2011; Raneshill ve Weber, 2022; Buser, Putterman ve van der Weele, 2016). Benzer şekilde, anne eğitimi yüksek olan bireyler arasında da benzer bir eğilim gözlemledik. Bu sonuç, anne eğitimi yüksek olan bireylerin eşitlikçi yeniden dağıtım politikaları destekleme olasılığının daha yüksek olduğuna dair literatürdeki bulgularla da uyumludur. (Keely, L. C. ve Tan, C. M., 2008; Mustofa, Sugiyanto ve Susanto, 2023; Lee, J., 2023). Şaşırtıcı bir şekilde, algılanan aile ekonomik geçmişi ile babanın eğitimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Literatürde babanın eğitiminin yeniden dağıtım tercihleri üzerinde etkisi olmadığını ya da sınırlı olduğunu iddia eden çalışmalar bulunmaktadır. (Kuziemko vd., 2015; Evans ve Kelley, 2018; Duman, 2019). Ancak literatür, baba eğitiminin bireylerin yeniden dağıtım tercihleri üzerindeki etkisi konusunda hemfikir değildir. Örneğin, siyasi eğilimler açısından, yeniden dağıtım yöneltire bireysel tercihler baba eğitimi ile negatif ilişkilidir (Hayo ve Neumeier, 2012); Alesina ve Giuliano, 2011).

Ücret, yaş ve cinsiyete ek olarak, sonuçlarımız ayrıca ırksal ve etnik kimliklerin algılanan aile geçmişiyle bağlantılı olduğunu göstermektedir. Özellikle, siyah bir birey

olmanın kişinin aile maddi geçmişini orta sınıf olarak algılama olasılığını artırdığını ve bunun da kişinin aile geçmişini yanlış algılama olasılığını artırdığını bulduk. Dolayısıyla, siyah bireylerin nesiller arası hareketliliği daha yüksek düzeyde algılamaları daha olasıdır. Bu sonuç, siyahların yeniden dağıtım politikaları daha az destekleyeceklerini öngörmektedir. Bununla birlikte, literatürde net bir fikir birliği bulunmamaktadır. İlk olarak, siyah bireylerin yeniden dağıtım politikaları desteğinin düşük olduğunu iddia eden bir literatür bulunmaktadır (Harell vd., 2016; Roch ve Edwards, 2016). Öte yandan, siyahların yeniden dağıtım politikaları desteğinin gelirleriyle ilişkili olduğunu iddia eden çalışmalar da bulunmaktadır. (Beckman ve Zheng, 2009). Yaptıkları ampirik analize göre, siyahlar gelirleri ortalamasının çok üzerine çıkana kadar yeniden dağıtım desteklemektedir, ancak daha da ilginç, siyahlar zenginleştikçe yeniden dağıtım olan destek özellikle hızlı bir şekilde düşmektedir. Bununla birlikte, siyah bireylerin yeniden dağıtım politikaları desteklediğini ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur. (Alesina ve La Ferrara, 2005; Nteta vd., 2016).

Özetle, çalışmamız mevcut çocuk ücreti, yaş ve cinsiyet gibi faktörlerin algılanan ebeveyn geçmişi üzerindeki önemli etkisinin altını çizmektedir. İlk olarak, bu çalışma yoksul yaşlı erkeklerin ebeveynlerinin sosyoekonomik durumlarını yanlış algılamalarının sağcı ideolojilere daha fazla destek vermelerine katkıda bulunduğunu göstermektedir. Daha sonra, yüksek gelirli genç kadınlar arasında ebeveyn geçmişinin daha doğru hatırlanması, sol eğilimli perspektiflere yönelmelerini ve yeniden dağıtım önlemlere destek vermelerini açıklamaktadır. Bu bulgular demografik özellikler, nesiller arası adalet algısı ve siyasi eğilimler arasındaki etkileşime ilişkin değerli katkılar sunmaktadır.

7. SONUÇ

Bu çalışma, algılanan ebeveyn ekonomik geçmişi ile kuşaklar arası hareketlilik arasındaki karmaşık ilişkiyi araştırmaktadır. Gerçek ve algılanan ebeveyn geçmişi seviyeleri arasında önemli bir tutarsızlık bulduk. Yoksul bireyler adil fırsat eşitliği ve nesiller arası hareketlilik konusunda daha iyimser olma eğilimindedir; bu da sol politikalara daha az destek vermelerini açıklayabilir. Ayrıca, yaşlı bireyler hareketlilik ve eşitlik konusunda daha iyimser görüşlere sahip olma eğilimindedir. Özetlemek gerekirse, yoksul yaşlı erkek bireylerin aile geçmişlerini orta halli olarak algılamaları daha olasıdır ve bu bireyler aile geçmişlerini gerçekte olduğundan çarpıtılmış bir şekilde algılamaktadır.

Cinsiyet ve anne eğitimi algıların şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır; anne eğitimi yüksek olan kadınlar ve bireyler aile maddi geçmişleri hakkında daha doğru görüşler sergilemektedir. Bu durum, yüksek eğitimli genç kadınların neden sol eğilimli politikalara yöneldiğini ve yeniden dağıtım programları desteklediğini açıklamaktadır.

İrksal ve etnik kimlikler de algıları etkilemektedir; Siyah bireyler, irksal ve sosyal eşitsizliklerin etkisini yansıtacak şekilde, geçmişteki ailelerinin ekonomik durumunu orta sınıf olarak algılamaya eğilimindedir. Bu yanlış algı, onların daha yüksek düzeyde hareketlilik algılamalarına ve yoksul yaşlı erkekler gibi yeniden dağıtımcı politikalarından kaçınmalarına yol açmaktadır.

Bu bulgular, nesiller arası hareketlilik ve fırsat eşitliği incelenirken ebeveyn ekonomik geçmişine ilişkin algıların dikkate alınmasının önemini vurgulamaktadır. Bu algıları şekillendiren faktörlerin anlaşılması, politika kararlarını etkileyebilir ve yeniden dağıtımcı politikalara yönelik toplumsal tutumları da şekillendirebilir. Gelir eşitsizliğini ele alma ve fırsat eşitliğini teşvik etme çabaları, yalnızca nesnel hareketlilik ölçütlerini değil, aynı zamanda bireylerin öznel algılarını ve inançlarını da dikkate almalıdır. Politika yapımcılar, gerçek ve algılanan hareketlilik arasındaki uçurumu kapatarak daha adil bir toplum yaratmaya çalışabilirler.

Etik: Bu makalenin yayınlanmasıyla ilgili herhangi bir etik sorun bulunmamaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazarlık Katkıları: Fikir: Ö.T., B.Ü.; Tasarım: Ö.T., B.Ü.; Denetleme: Ö.T., B.Ü.; Kaynaklar – Ö.T.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi: Ö.T.; Analiz ve/veya yorumlama: Ö.T., B.Ü.; Literatür Taraması: Ö.T.; Yazıyı Yazan: Ö.T., B.Ü.; Eleştirel İnceleme: B.Ü.

Çıkar Çatışması: Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics: There are no ethical issues with the publication of this manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Ö.T., B.Ü.; Design – Ö.T., B.Ü.; Supervision – Ö.T., B.Ü.; Resources – Ö.T.; Data Collection and/or Processing – Ö.T.; Analysis and/or Interpretation – Ö.T., B.Ü.; Literature Search – Ö.T.; Writing Manuscript – Ö.T., B.Ü.; Critical Review – B.Ü.

Conflict of Interest: The author declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

KAYNAKLAR

Alesina, A., & Angeletos, G. M. (2005). Fairness and redistribution. *American Economic Review*, 95(4), 960–980.

Alesina, A., Glaeser, E., & Glaeser, E. L. (2004). *Fighting poverty in the US and Europe: A world of difference*. Oxford University Press. [CrossRef]

Alesina, A., & Giuliano, P. (2011). Preferences for redistribution. In J. Benhabib, A. Bisin, & M. O. Jackson (Eds.), *Handbook of social economics (Vol. 1)*, (pp. 93–131). North-Holland. [CrossRef]

Alesina, A., & La Ferrara, E. (2005). Ethnic diversity and economic performance. *Journal of economic literature*, 43(3), 762–800. [CrossRef]

Alesina, A., Stantcheva, S., & Teso, E. (2018). Intergenerational mobility and preferences for redistribution. *American Economic Review*, 108(2), 521–554. [CrossRef]

Amemiya, T. A. (1985). *Advanced econometrics*. Harvard University Press.

Bar-Haim, E. (2018). Still great: Subjective intergenerational mobility and income inequality. *Comparative Sociology*, 17(5), 496–518. [CrossRef]

Bavetta, S., Li Donni, P., & Marino, M. (2019). An empirical analysis of the determinants of perceived inequality. *Review of Income and Wealth*, 65(2), 264–292. [CrossRef]

Becker, G. S., & Tomes, N. (1979). An equilibrium theory of the distribution of income and intergenerational mobility. *Journal of Political Economy*, 87(6), 1153–1189.

Beckman, S., Smith, W. J., & Zheng, B. (2009). Measuring inequality with interval data. *Mathematical Social Sciences*, 58(1), 25–34. [CrossRef]

Benabou, R., & Ok, E. A. (2001). Social mobility and the demand for redistribution: The POUM hypothesis. *The Quarterly Journal of Economics*, 116(2), 447–487.

Bénabou, R., & Tirole, J. (2006). Incentives and prosocial behavior. *American Economic Review*, 96(5), 1652–1678.

Bentz, Y., & Merunka, D. (2000). Neural networks and the multinomial logit for brand choice modelling: A hybrid approach. *Journal of Forecasting*, 19(3), 177–200.

Brant, R. (1990). Assessing proportionality in the proportional odds model for ordinal logistic regression. *Biometrics*, 46(4), 1171–1178. [CrossRef]

Brunori, P. (2017). The perception of inequality of opportunity in Europe. *Review of Income and Wealth*, 63(3), 464–491. [CrossRef]

Brunori, P., Ferreira, F. H. G., & Peragine, V. (2013). Inequality of opportunity, income inequality, and economic mobility: Some international comparisons. In E. Paus (Eds), *Getting development right*, (pp. 85–115). Palgrave Macmillan. [CrossRef]

Bublitz, E. (2022). Misperceptions of income distributions: Cross-country evidence from a randomized survey experiment. *Socio-Economic Review*, 20(2), 435–462.

Buser, T., Putterman, L. G., & van der Weele, J. J. (2016). *Gender and redistribution: Experimental evidence* [Discussion paper]. Tinbergen Institute. <https://papers.tinbergen.nl/16063.pdf> [CrossRef]

Chambers, J. R., Swan, L. K., & Heesacker, M. (2014). Better off than we know: Distorted perceptions of incomes and income inequality in America. *Psychological science*, 25(2), 613–618. [CrossRef]

- Charles, K. K., Hurst, E., & Roussanov, N. (2009). Conspicuous consumption and race. *The Quarterly Journal of Economics*, 124(2), 425–467. [CrossRef]
- Chau, T. W. (2012). Intergenerational income mobility revisited: Estimation with an income dynamic model with heterogeneous age profile. *Economics Letters*, 117(3), 770–773. [CrossRef]
- Chetty, R., Hendren, N., Kline, P., & Saez, E. (2014). Where is the land of opportunity? The geography of intergenerational mobility in the United States. *The Quarterly Journal of Economics*, 129(4), 1553–1623. [CrossRef]
- Choi, G. (2019). Revisiting the redistribution hypothesis with perceived inequality and redistributive preferences. *European Journal of Political Economy*, 58(C), 220–244.
- Corak, M. (2013). Income inequality, equality of opportunity, and intergenerational mobility. *Journal of Economic Perspectives*, 27(3), 79–102. [CrossRef]
- Corneo, G., & Grüner, H. P. (2000). Social limits to redistribution. *American Economic Review*, 90(5), 1491–1507.
- Cruces, G., Perez-Truglia, R., & Tetaz, M. (2013). Biased perceptions of income distribution and preferences for redistribution: Evidence from a survey experiment. *Journal of Public Economics*, 98, 100–112. [CrossRef]
- Davidaï, S., & Gilovich, T. (2015). Building a more mobile America – One income quintile at a time. *Perspectives on Psychological Science*, 10(1), 60–71. [CrossRef]
- Du, H., Chen, A., Li, Y., Ma, L., Xing, Q., & Nie, Y. (2022). Perceived income inequality increases status seeking among low social class individuals. *Asian Journal of Social Psychology*, 25(1), 52–59. [CrossRef]
- Duman, A. (2020). Subjective social class and individual preferences for redistribution: Cross-country empirical analysis. *International Journal of Social Economics*, 47(2), 173–189. [CrossRef]
- Engelhardt, C., & Wagener, A. (2014). *Biased perceptions of income inequality and redistribution* [Working paper]. CESifo. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2463129 [CrossRef]
- Eriksson, K., & Simpson, B. (2012). What do Americans know about inequality? It depends on how you ask them. *Judgment and Decision Making*, 7(6), 741–745.
- Evans, M. D. R., & Kelley, J. (2018). Strong welfare states do not intensify public support for income redistribution, but even reduce it among the prosperous: A multilevel analysis of public opinion in 30 countries. *Societies*, 8(4), 1–52. [CrossRef]
- Fu, V. K. (1999). Estimating generalized ordered logit models. *Stata Technical Bulletin*, 8(44), 27–30.
- Fullerton, A. S. (2009). A conceptual framework for ordered logistic regression models. *Sociological Methods & Research*, 38(2), 306–347. [CrossRef]
- García-Castro, J. D., Rodríguez-Bailón, R., & Willis, G. B. (2020). Perceiving economic inequality in everyday life decreases tolerance to inequality. *Journal of Experimental Social Psychology*, 90, 104019. [CrossRef]
- Gimpelson, V., & Monusova, G. (2014). *Perception of inequality and social mobility* [Research paper]. Higher School of Economics. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2538527 [CrossRef]
- Gimpelson, V., & Treisman, D. (2018). Misperceiving inequality. *Economics & Politics*, 30(1), 27–54. [CrossRef]
- Gugushvili, A. (2016). Intergenerational social mobility and popular explanations of poverty: A comparative perspective. *Social Justice Research*, 29(4), 402–428. [CrossRef]
- Gugushvili, A. (2017). *Subjective intergenerational mobility and support for welfare state programmes* [Working paper]. Barnett Papers in Social Research. https://www.researchgate.net/publication/321907133_Subjective_Intergenerational_Mobility_and_Support_for_Welfare_State_Programmes?channel=doi&linkId=5a3900b20f7e9b7c487090ca&showFulltext=true
- Harell, A., Soroka, S., & Iyengar, S. (2016). Race, prejudice and attitudes toward redistribution: A comparative experimental approach. *European Journal of Political Research*, 55(4), 723–744. [CrossRef]
- Hauser, O. P., & Norton, M. I. (2017). (Mis)perceptions of inequality. *Current Opinion in Psychology*, 18, 21–25.
- Hayo, B., & Neumeier, F. (2012). Leaders' impact on public spending priorities: The case of the German Laender. *Kyklos*, 65(4), 480–511. [CrossRef]
- Heiserman, N., Simpson, B., & Willer, R. (2020). Judgments of economic fairness are based more on perceived economic mobility than perceived inequality. *Socius*, 6(5), 2378023120959547. [CrossRef]
- Holland, A. C. (2018). Diminished expectations: Redistributive preferences in truncated welfare states. *World Politics*, 70(4), 555–594. [CrossRef]
- Hosmer Jr, D. W., Lemeshow, S., & Sturdivant, R. X. (2013). *Applied logistic regression*. John Wiley & Sons. [CrossRef]
- Jantti, M., Bratsberg, B., Roed, K., Raaum, O., Naylor, R., Osterbacka, E., Björklund, A., & Eriksson, T. (2006). *American exceptionalism in a new light: A comparison of intergenerational earnings mobility in the Nordic countries, the United Kingdom and the United States* [Discussion paper]. IZA. <https://docs.iza.org/dp1938.pdf>
- Keely, L. C., & Tan, C. M. (2008). Understanding preferences for income redistribution. *Journal of Public Economics*, 92(5-6), 944–961. [CrossRef]
- Kuziemko, I., Norton, M. I., Saez, E., & Stantcheva, S. (2015). How elastic are preferences for redistribution? Evidence from randomized survey experiments. *American Economic Review*, 105(4), 1478–1508. [CrossRef]
- Karadja, M., Mollerstrom, J., & Seim, D. (2017). Richer (and holier) than thou? The effect of relative income improvements on demand for redistribution. *Review of Economics and Statistics*, 99(2), 201–212. [CrossRef]
- Krueger, A. B. (2012, January 12). *The rise and consequences of inequality in the United States*. [Speech at the Center

- for American Progress]. <https://cdn.americanprogress.org/wp-content/uploads/events/2012/01/pdf/krueger.pdf>
- Lee, J. (2023). Consider your origins: Parental social class and preferences for redistribution in the United States from 1977 to 2018. *Social Science Research*, 110, 102840.
- Lee, C. I., & Solon, G. (2009). Trends in intergenerational income mobility. *The Review of Economics and Statistics*, 91(4), 766–772. [CrossRef]
- Lee, S. Y., & Seshadri, A. (2019). On the intergenerational transmission of economic status. *Journal of Political Economy*, 127(2), 855–921. [CrossRef]
- Lindahl, M., Palme, M., Sandgren Massih, S., & Sjögren, A. (2012). *The intergenerational persistence of human capital: An empirical analysis of four generations* [Discussion paper]. IZA. <https://www.iza.org/publications/dp/6463/the-intergenerational-persistence-of-human-capital-an-empirical-analysis-of-four-generations> [CrossRef]
- Long, J. S., & Freese, J. (2006). *Regression models for categorical dependent variables using Stata* (Vol. 7). Stata Press.
- Marandola, G., & Xu, Y. (2021). *(Mis-)perception of inequality: Measures, determinants, and consequences*. EUR 30819 EN, Publications Office of the EU. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3898673
- Mazumder, B. (2016). Estimating the intergenerational elasticity and rank association in the United States: Overcoming the current limitations of tax data. In L. Cappellari, S. W. Polachek, & K. Tatsiramos (Eds.), *Inequality: Causes and consequences* (Vol. 43), (pp. 83–129). Emerald Group Publishing Limited. [CrossRef]
- Mitnik, P. A., Bryant, V., & Grusky, D. (2018). *A very uneven playing field: Economic mobility in the United States* [Working paper]. Human Capital and Economic Opportunity Working Group. <https://ideas.repec.org/p/hka/wpaper/2018-097.html>
- Mulligan, C. B. (1997). *Parental priorities and economic inequality*. University of Chicago Press.
- Mustofa, M., Sugiyanto, C., & Susanto, A. A. (2023). Do education and religiosity affect redistribution preferences? *Jurnal Ilmiah Pendidikan*, 42(1), 53–63. [CrossRef]
- Niehues, J. (2014). *Subjective perceptions of inequality and redistributive preferences: An international comparison* [Discussion paper]. Cologne Institute for Economic Research. https://www.relooney.com/NS3040/000_New_1519.pdf
- Norton, M. I., & Ariely, D. (2011). Building a better America—One wealth quintile at a time. *Perspectives on psychological science*, 6(1), 9–12. [CrossRef]
- Nteta, T. M., Lisi, R., & Tarsi, M. R. (2016). Rendering the implicit explicit: political advertisements, partisan cues, race, and white public opinion in the 2012 presidential election. *Politics, Groups, and Identities*, 4(1), 1–29.
- Peng, C. (2021). What makes people feel poor when they are economically non-poor? Investigating the role of intergenerational mobility and comparison with friends. *Research in Social Stratification and Mobility*, 75, 100645.
- Pfeffer, F. T., & Killewald, A. (2018). Generations of advantage. Multigenerational correlations in family wealth. *Social Forces*, 96(4), 1411–1442. [CrossRef]
- Piketty, T., & Saez, E. (2014). Inequality in the long run. *Science*, 344(6186), 838–843. [CrossRef]
- Ranehill, E., & Weber, R. A. (2022). Gender preference gaps and voting for redistribution. *Experimental Economics*, 25(3), 845–875. [CrossRef]
- Roch, C. H., & Edwards, J. (2017). Representative bureaucracy and school discipline: The influence of schools' racial contexts. *The American Review of Public Administration*, 47(1), 58–78. [CrossRef]
- Roth, C., & Wohlfart, J. (2018). Experienced inequality and preferences for redistribution. *Journal of Public Economics*, 167, 251–262. [CrossRef]
- Roemer, J. E. (2003). Defending equality of opportunity. *The Monist*, 86(2), 261–282. [CrossRef]
- Sands, M. L. (2017). Exposure to inequality affects support for redistribution. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 114(4), 663–668. [CrossRef]
- Sands, M. L., & de Kadt, D. (2019, June 13). Local exposure to inequality among the poor increases support for taxing the rich. <https://osf.io/preprints/socarxiv/9ktg2>
- Segura, D. A. (1989). Chicana and Mexican immigrant women at work: The impact of class, race, and gender on occupational mobility. *Gender & Society*, 3(1), 37–52.
- Solon, G. (1999). Intergenerational mobility in the labor market. In O. C. Ashenfelter, & David Card (Eds.), *Handbook of labor economics* (Vol. 3), (pp. 1761–1800). Elsevier. [CrossRef]
- Solon, G. (1992). Intergenerational income mobility in the United States. *The American Economic Review*, 83(3), 393–408.
- Solon, G. (2004). A model of intergenerational mobility variation over time and place. *Generational income mobility in North America and Europe*, 2, 38–47. [CrossRef]
- Stiglitz, J. E. (2015). *The price of inequality: How today's divided society endangers our future*. W. W. Norton & Company.
- Turner, F. C. (Ed.). (1992). *Social mobility and political attitudes: Comparative perspectives*. Transaction Publishers.
- Verwiebe, R., & Wegener, B. (2000). Social inequality and the perceived income justice gap. *Social Justice Research*, 13(2), 123–149. [CrossRef]
- Washington, S., Karlaftis, M. G., Mannering, F., & Anastopoulos, P. (2020). *Statistical and econometric methods for transportation data analysis* (3rd ed.). Chapman and Hall/CRC. [CrossRef]
- Van Oorschot, W., & Meuleman, B. (2012). Welfarism and the multidimensionality of welfare state legitimacy: Evidence from The Netherlands, 2006. *International Journal of Social Welfare*, 21(1), 79–93. [CrossRef]

- Williams, R. (2006). Generalized ordered logit/partial proportional odds models for ordinal dependent variables. *The Stata Journal*, 6(1), 58–82. [CrossRef]
- Williams, R. (2006, July). *Interpreting and using heterogeneous choice and generalized ordered logit models*. North American Stata Users' Group Meetings, Stata Users Group. <https://ideas.repec.org/p/boc/asug06/9.html>
- Wong, T. K., Wan, P. S., & Law, K. W. (2009). Public perceptions of income inequality in Hong Kong: Trends, causes and implications. *Journal of Contemporary China*, 18(61), 657–673. [CrossRef]
- Zimmerman, D. J. (1992). Regression toward mediocrity in economic stature. *The American Economic Review*, 82(3)409–429.